

Vanliga frågor: CE-märkning

Målgrupp: tillverkare

1. Vad är CE-märkning?

Genom att CE-märka en byggprodukt försäkras tillverkaren att produktens egenskaper överensstämmer med en europeisk harmoniserad produktstandard eller en europeisk teknisk bedömning.

Målet är att ge exakt och tillförlitlig information om byggprodukters prestanda och egenskaper så att det blir lättare att jämföra produkterna. Genom detta främjas den fria rörligheten för varor inom EU. När produktens egenskaper alltid anges på samma sätt i prestandadeklarationen kan planerare och konsumenter lätt jämföra olika byggprodukter med varandra. Det här underlättar också försäljningen av finländska produkter till övriga Europa. I stället för att skaffa nationella godkännanden i flera olika medlemsländer kan en tillverkare CE-märka sin byggprodukt. Det blir samtidigt lättare att importera varor till Finland, vilket breddar upphandlingsmöjligheterna för byggherrarna.

CE-märkning blev obligatorisk för de flesta byggprodukter när EU:s byggproduktförordning trädde i kraft i sin helhet den 1 juli 2013.

2. Från och med den 1 juli 2013 ska de flesta byggprodukter som säljs inom EU-området vara försedda med CE-märkning. Vad innebär det här för tillverkare av byggprodukter i Finland?

Skyldigheten att CE-märka produkterna innebär att också de flesta byggprodukter som tillverkas i Finland ska förses med CE-märkning före juli 2013. Utan CE-märkning får en byggprodukt inte släppas ut på marknaden i Finland eller i övriga EU- eller EFTA-länder.

CE-märkning förutsätter att produktens egenskaper har testats eller utretts på något annat sätt. Att låta göra testningar vid ett anmält organ och upprätta teknisk dokumentation kan ta lång tid, upp till ett eller två år.

Skyldigheten att CE-märka produkterna ingår tydligt i EU:s byggproduktförordning (305/2011), som är direkt tillämplig i alla EU-länder.

3. Vilka är kraven för att en byggprodukt ska kunna förses med CE-märkning?

CE-märkning söks inte via myndigheterna, utan tillverkaren av en byggprodukt ska redogöra för produktens egenskaper och se till att tillverkningskontrollen överensstämmer med en harmoniserad produktstandard eller en europeisk teknisk bedömning.

Processen för CE-märkning:

1. Kontrollera om produktgruppen omfattas av en harmoniserad produktstandard. Det här kan du kontrollera via tjänsten hEN Helpdesk (www.henhelpdesk.fi), som har sökfunktioner för ändamålet. Du får också hjälp från din egen branschorganisation.

Om det inte finns någon harmoniserad produktstandard för produkten är CE-märkning inte obligatoriskt.

Om man ändå vill förse produkten med CE-märkning kan man begära en europeisk teknisk bedömning (ETA). Europeiska tekniska bedömningar utfärdas i Finland av VTT Expert Services Oy. Tillverkaren kan också anlita ett bedömningsorgan i något annat land, så länge organet har konstaterats behörigt.

2. Den harmoniserade produktstandardens föreskriver vilka åtgärder som krävs av tillverkaren, såsom vilka produktens egenskaper som ska testas och hur testerna ska genomföras.
3. Det krävs ofta att en utomstående certifierare som är utsedd speciellt för uppdraget, ett så kallat anmält organ, anlitas för testning av egenskaperna och certifiering av tillverkningskontrollen. Reservera tillräckligt med tid för testningen, den kan ta upp till två år i anspråk. För de egenskaper som inte krävs av myndigheterna i det land där produkten saluförs, kan man vid behov ange NPD, som betyder att ingen prestanda har deklarerats.
4. När kraven i den harmoniserade produktstandardens har uppfyllts och man vid behov har fått ett certifikat från det anmälda organet (nödvändigt för produktgrupper med betydelse för säkerhet och hälsa) och en prestandadeklaration i enlighet med bilaga

III i byggproduktförordningen har upprättats (mallar fås via hEN Helpdesk www.henhelpdesk.fi), lägger tillverkaren ut prestandadeklarationen på sin webbplats och förser produkten eller förpackningen med en CE-märkning eller skriver ut den på den medföljande dokumentationen.

5. Spara de olika versionerna av prestandadeklarationen och annan dokumentation i anslutning till CE-märkningen i tio års tid och var vid behov beredd att visa dem för marknadsövervakningsmyndigheterna.

4. Vilka byggprodukter omfattas av förordningen och vilka inte?

Från och med den 1 juli 2013 är CE-märkning obligatoriskt för de flesta byggprodukter när de släpps ut på marknaden. Med byggprodukter avses sådana produkter som utgör ett byggnadsverks fasta delar, såsom betongelement, fönster, sågvaror, stenmaterial och vägmarkeringar.

CE-märkning behövs dock inte

- för produkter som är tillverkade i en process som inte innebär serietillverkning för en särskild beställning och som installeras av en tillverkare som är ansvarig för att produkten införlivas i byggnadsverket.
 - kommissionen har lovat att definiera ”i en process som inte innebär serietillverkning” senare.
- för produkter som tillverkas på byggarbetsplatsen för att införlivas i ett byggnadsverk under ansvar av tillverkaren.
 - ett betongelement som entreprenören gjuter på plats på byggarbetsplatsen och införlivar med byggnadsverket behöver ingen CE-märkning.
- när det är fråga om en byggprodukt som tillverkas på traditionellt sätt för att renovera ett byggnadsverk av historiskt värde.
 - till exempel behövs ingen CE-märkning för ett fönster som görs på beställning som en kopia av ett ursprungligt fönster i en byggnad som är skyddad i stadsplanen.

5. Vilken nytta medför CE-märkningen för en tillverkare av byggprodukter?

CE-märkning anger på ett enhetligt sätt de produkttegenskaper som krävs av produkten eller produktgruppen i den harmoniserade produktstandarden. Det blir lättare för köparen att bedöma produktens lämplighet för ett visst byggnadsverk. Tillverkaren får bättre möjligheter att föra ut den CE-märkta produkten på marknaden i hela Europa, eftersom CE-märkningen ersätter de separata myndighetsgodkännanden och märkningar som tidigare krävdes för varje enskilt land.

6. Vad är ett s.k. anmält organ?

De anmälda organen är nationella organ som har befogenhet att utföra de testningar och den certifiering av tillverkningskontrollen som krävs i de harmoniserade produktstandarderna.

En lista över de anmälda organ som har konstaterats behöriga i Finland finns i tjänsten hEN Helpdesk (www.henhelpdesk.fi). Alla anmälda organ finns i kommissionens databas Nando.

7. Vad är en harmoniserad produktstandard?

En harmoniserad produktstandard (hEN) är en produktstandard som leder till CE-märkning och som har utarbetats av Europeiska standardiseringsorganisationen CEN och publicerats i kommissionens officiella tidning. I standarden fastställs vilka produkttegenskaper som ska redovisas för varje produktgrupp, kraven för tillverkningskontrollen samt de uppgifter som ska anges i CE-märkningen. De harmoniserade produktstandarder som nu används motsvarar inte kraven i byggproduktförordningen. De saknar anvisningar för upprättandet av prestandadeklarationer och de CE-märkningar som de innehåller är inte giltiga efter den 1 juli 2013. Standarder som följer byggproduktförordningen kommer enligt nuvarande uppskattningar att tas i bruk under åren 2015–2016.

8. Vad är en europeisk teknisk bedömning (ETA)?

En europeisk teknisk bedömning (ETA) kan beviljas för byggprodukter för vilka det inte finns någon harmoniserad produktstandard. ETA är en frivillig teknisk bedömning som leder till CE-märkning

och som är ämnad speciellt för nya, innovativa produkter. Just nu utfärdas europeiska tekniska bedömningar i Finland av VTT Expert Services Oy. En tillverkare kan också anlita ett behörigt bedömningsorgan i något annat land.

9. Hur görs en prestandadeklaration?

En prestandadeklaration (DoP) är ett formbundet formulär. Mallar finns i tjänsten hEN Helpdesk (www.henhelpdesk.fi). Innehållet i prestandadeklarationen beskrivs i bilaga III till byggproduktförordningen. Prestandadeklarationen ska omfatta alla de egenskaper som bör anges för produkten eller produktgruppen i fråga enligt den harmoniserade produktstandard. För det mesta krävs det att en utomstående certifierare som är behörig för uppgiften, ett så kallat anmält organ, redogör för att egenskaperna överensstämmer med kraven i standarden. En prestandadeklaration måste upprättas trots att det tills vidare saknas en mall för den i den harmoniserade produktstandard.

10. Hur ska man veta om det redan finns en harmoniserad produktstandard för produkten?

Mer information om de harmoniserade produktstandarderna och de produkter eller produktgrupper som omfattas av dem fås från den egna branschorganisationen. Informationen kan sökas via tjänsten hEN Helpdesk (www.henhelpdesk.fi), som har sökfunktioner för ändamålet.

11. Är en CE-märkt byggprodukt automatiskt lämplig för användning i byggnader i Finland eller i andra europeiska länder?

Planeringen av byggnader, användningen av byggprodukter samt byggobjektet regleras fortfarande av nationella myndighetsbestämmelser.

Finlands byggbestämmelsesamling innehåller till exempel krav rörande bärande konstruktioner och köldtålighet i fasader. En CE-märkning på en produkt garanterar inte automatiskt att produktens köldtålighet överensstämmer med de finländska myndighetskraven eller att produktens köldtålighet överhuvudtaget har testats.

Det är projekteraren som ansvarar för valet av byggprodukter. De som använder byggprodukterna ska alltid kontrollera att de värden och prestandaklasser för produkttegenskaperna som anges i CE-märkningen också uppfyller de nationella kraven.

12. Vad händer om en byggprodukt inte förses med CE-märkning inom utsatt tid?

Ifall en produkt som finns på marknaden och som omfattas av en harmoniserad produktstandard inte förses med CE-märkning inom utsatt tid eller om det finns brister i produktens CE-märkning, kan tillverkaren åläggas att korrigera bristerna eller dra bort produkten från marknaden.

Om en CE-märkning fästs på en produkt utan att det finns förutsättningar för märkning, kan försäljningen av produkten eller användningen av den i byggverksamhet förbjudas. Tillverkaren kan åläggas att antingen dra bort produkterna från marknaden eller se till att de uppfyller kraven för CE-märkning.

Den myndighet som övervakar användningen av CE-märkning i Finland är *Säkerhets- och kemikalieverket TUKES*.

13. Var finns information om de nationella kravnivåerna?

I alla medlemsländer finns en kontaktpunkt för byggprodukter som ger information om landets nationella krav och kravnivåer. I Finland kan kontaktpunkten för byggprodukter nås på adressen sisamarkkinat@tem.fi.

Finlands byggbestämmelsesamling innehåller tekniska föreskrifter för byggverksamhet.

Branschorganisationerna inom standardiseringsförbundet SFS har också börjat utarbeta nationella tillämpningsstandarder som komplement till de harmoniserade produktstandarderna. Dessa publiceras i serien SFS 7000. I de här nationella standarderna ges en rekommendation om vilka egenskaper i CE-märkningen som ska anges för olika användningsområden i Finland och vid behov egenskapernas prestandanivåer.

Mer information:

www.ym.fi > Markanvändning och byggande > Styrning av byggandet > Produktgodkännande för byggprodukter

www.ym.fi > Markanvändning och byggande > Lagstiftning och anvisningar > Lagstiftningen om byggprodukter

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

www.tukes.fi > Tjänstområden > Byggprodukter

www.kkv.fi

Lagstiftningsrådet Kirsi Martinkauppi, miljöministeriet, tfn 050 582 2464,
fornamn.efternamn@ymparisto.fi

Byggnadsrådet Matti J. Virtanen, miljöministeriet, tfn 040 541 1650,
fornamn.efternamn@ymparisto.fi

Byggnadsrådet Teppo Lehtinen, miljöministeriet, tfn 050 517 9202,
fornamn.efternamn@ymparisto.fi

Överingenjör Heikki Viitala, Tukes, tfn 029 5052 591,
fornamn.efternamn@tukes.fi